

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Миколаївський національний аграрний університет
Освітня програма	23323 Біотехнології та біоінженерія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	162 Біотехнології та біоінженерія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

31.03.2021 р.

Справа № 0022/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 16 "Хімічна та біоінженерія" у складі:

Атаманюк Володимир Михайлович – головуєчий,

Висоцька Олена Володимирівна,

Грегірчак Наталія Миколаївна,

Ольга Лінючева,

Рищенко Ігор Михайлович,

Сарібекова Діана Георгіївна,

Худаєва Софія Антонівна,

Ямборко Ганна Валентинівна,

за участі запрошених осіб:

Гиль Михайло Іванович - декан факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології – представник ЗВО,

Горбатенко Ігор Юрійович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Миколаївський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23323
Назва ОП	Біотехнології та біоінженерія
Галузь знань	16 Хімічна та біоінженерія
Спеціальність	162 Біотехнології та біоінженерія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 8, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітня програма (ОП) 2020р. має чітко сформульовані цілі, корелює з місією та стратегією Миколаївського національного аграрного університету (МНАУ) та направлена на підготовку здобувачів вищої освіти рівня "бакалавр" з біотехнології та біоінженерія, здатних до швидкої адаптації до вимог сучасного бізнес-середовища, передусім в аграрному секторі. Освітні програми попередніх років, за якими проводиться навчальний процес на 2, 3, 4 роках навчання відсутні на сайті МНАУ. Це не дає змогу оцінити їх відповідність місії та стратегії МНАУ. Обґрунтування унікальності ОП 23323 Біотехнології та біоінженерія потребує додаткового обґрунтування.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб роботодавців, академічної спільноти, фахівців в галузі. Роботодавці внесли пропозиції щодо переліку вибірових освітніх компонентів і контенту освітніх компонентів «Сільськогосподарська біотехнологія» та «Біологічні методи захисту агроєкосистем». Представники академічної спільноти запропонували долучити до ОП освітні компоненти: «Генетичні ресурси сільськогосподарських тварин», «Ембріоінженерія» та внесли пропозиції щодо змісту та організації проведення навчальних і виробничих практик, контенту дисциплін «Методи біотехнологічних досліджень» та «Біотехнологія репродукції організмів». Але відсутні відомості про урахування студентоцентрованого підходу і позицій та потреб здобувачів вищої освіти за цією ОП.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі ОП відображають сучасний напрямок розвитку біотехнологій та ринку праці Миколаївської області. Функціонування ОП відповідає стратегії розвитку Миколаївської області до 2020 року та та обласним програмам Миколаївської обласної ради в контексті розробки заходів щодо утилізації відходів та поширення використання джерел відновлювальної енергетики. В самоаналізі вказано що «лише в Миколаївському НАУ ведеться підготовка бакалаврів за програмою ОС 162 «Біотехнології та біоінженерія», яка відсутня як в інших аграрних вищих навчальних закладах Півдня України». Але за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» проводять підготовка фахівців в два університети Одеси: ОНУ ім. І. Мечнікова та ОНАХТ. про врахування досвіду ОП ОНАХТ інформація відсутня. Тенденції розвитку спеціальності та ринку праці в Миколаївській області не підтверджені фактами. Теза про використано досвіду науково-педагогічних працівників кафедри генетики, годівлі тварин та біотехнології: проф. Крамаренка С.С. та доц. Каратєєвої О.І., які пройшли стажування в Академії менеджменту та управління в м. Ополе (Польща), у и формулюванні програмних результатів навчання за ОП вимагає пояснень. Так, як в даному ЗВО відсутнє навчання за напрямом 16 галузі.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій

для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП розроблена у відповідності до стандарту спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» рівня вищої освіти «бакалавр» та дає можливість досягти результатів навчання, визначених цим стандартом вищої освіти. Проте набуття програмних результатів навчання здобувачами вищої освіти не може бути повністю реалізовано під час практичної підготовки (виробнича практика) та підготовки кваліфікаційної роботи; згідно матеріалів самооаналізу (табл. 1) компетенції і програмні результати навчання не забезпечуються даними ОК.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС. Загальний обсяг обов'язкових компонент складає 161,7 кредитів ЄКТС, вибіркового компонент – 70,3, що у сумі дорівнює 232 кредити ЄКТС. Ще 8 кредитів ЄКТС відведено на екзаменаційні сесії. Згідно Закону України «Про вищу освіту»: Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. В ОП не наведені результати навчання, які будуть досягнуті здобувачами вищої освіти за ОП. Тому, виділення 8 кредитів ЄКТС на екзаменаційну сесію потребує обґрунтування. Екзаменаційна сесія є формою атестації і оцінює набуття компетенцій та досягнення результатів навчання і не може бути відокремлена від освітніх компонент.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

У структурно-логічній схемі не відображені взаємопов'язаність освітніх компонентів. Тому, напр., не зрозуміло вивчення ОК Біохімія після опанування ОК 19-21. Потребує перегляду матриця відповідності компетентностей та ПРН компонентам ОП. Наявний у силабусах зміст дисциплін теоретичної підготовки та відсутність інформації про тематику лабораторних чи практичних робіт не дозволяє зробити висновок про досягнення напр., ПРН 13 такими ОК 6, 23,25,26; ПРН 16,17, за рахунок вивчення ОК 8, 22,23, 24, 25. Досягнення ПРН 20 не може бути при опануванні ОК 8, 28, 35 тощо. Набуття ПРН здобувачами не може бути повністю реалізовано під час практичної підготовки (виробнича практика) та підготовки кваліфікаційної роботи: згідно матеріалів (табл. 1 відомості СО) – не показано як компетенції і програмні результати навчання забезпечуються даними ОК.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура ОП розроблена відповідно до розробленого в МНАУ «Положення про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/271.pdf>). В самооаналізі наведено, що індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін здійснюється наступним чином: «Вибірковий блок налічує 40 дисциплін із яких здобувач має обрати 20 загальним обсягом 70,3 кредитів». Це суперечить тексту «Положення про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти». А саме, згідно положення: «Здобувачу вищої освіти надається можливість: – вибору із блоку вибору здобувача вищої освіти навчального плану іншої освітньої програми того ж освітнього рівня; – вибору із блоку обов'язкових дисциплін іншої освітньої програми того ж освітнього рівня; – вибору із блоку вибору здобувача вищої освіти навчального плану іншої освітньої програми іншого освітнього рівня. Розподіл вибіркового компоненту ОП на 2 блоки перешкоджає індивідуальному вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти. Блок «Дисципліни циклу гуманітарної та соціально-економічної, математичної та природничо-наукової підготовки» не містить ОК, для вибору здобувачами, саме економічного, математичного чи природничо-наукового спрямування. Зміст вибіркового ОК циклу професійного спрямування: Біотехнології репродукції організмів, Ембріоінженерія, Біотехнологія в селекції тварин мають подібний зміст.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Обсяг практичної підготовки за ОП становить 20,0 кредитів ЄКТС: Інженерна і комп'ютерна графіка (1,0 кредит ЄКТС), Загальна мікробіологія і вірусологія (1,0 кредит ЄКТС), Екологія (1,0 кредит ЄКТС), Процеси і апарати біотехнологічних виробництв (1,0 кредит ЄКТС), Контроль та керування біотехнологічними процесами (1,0 кредит ЄКТС), Загальна біотехнологія (1,0 кредит ЄКТС) та виробнича (технологічна) (12,0 кредитів ЄКТС). виробнича практика проводиться у 6 та 8 семестрах. Заплановані навчальні практики обсягом 1 – 2 кредити суперечать вимогам п. 5.2.4. Положення про організацію освітнього процесу щодо їх обсягу. У програмі виробничої практики не представлено які компетентності та ПРН за ОПП опановуються здобувачами при проходженні практики у 6 семестрі, у 8 семестрі.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Набуття соціальних та комунікаційних soft-навичок відбувається під час вивчення дисциплін: «Філософія», «Політологія», «Соціологія» та проходження практичної підготовки. Опанування дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» забезпечує здатність спілкуватися іноземною мовою. розвитку соціальних навичок сприяє членство у різноманітних гуртках університету та участь у волонтерських заходах, що організовує студентське самоврядування.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія відсутній

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Фактичне навантаження здобувачів вищої освіти регламентується навчальним планом та Положенням про організацію освітнього процесу в МНАУ(далі Положення). Відповідно до Положення п 5.2.5 кількість годин аудиторного навантаження за навчальним планом підготовки бакалаврів має складати 33-50%, а за даною ОП складає 70% при опануванні обов'язкових дисциплін, 73 % - вибіркових дисциплін професійного спрямування.. Крім цього для написання і захисту кваліфікаційної роботи відведено 3 тижні, що протирічить п. 5.3.3 Положення. Кредитний вимір окремих ОК не кратний цілому числу кредитів, що протирічить п. 5.2.4. Положення.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальна форма підготовки відсутня.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила та терміни прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті МНУА. Особам, які здобули ОКР «Молодший спеціаліст», МНАУ може перерахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначено стандартом вищої освіти ОП «Біотехнології та біоінженерія» – не більше 120 кредитів ЄКТС. Такі особи можуть прийматись на II (старші) курс(и) або на I курс (зі скороченим строком навчання).

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Для вступу на I курс навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти вступні випробування проводяться у формі ЗНО, вступних іспитів або співбесіди в передбачених Умовами прийому та Правилами прийому випадках

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу у Миколаївському НАУ», «Положенням про порядок перерахування результатів навчання у

Миколаївському національному аграрному університеті», «Положенням про комісію з визнання здобутих в освітніх установах ступенів вищої освіти та наукових ступенів у Миколаївському національному аграрному університеті», «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Миколаївському національному аграрному університеті». Інформація розміщена на офіційному сайті Університету, є доступною для учасників освітнього процесу.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила для визнання результатів навчання за неформальною формою освіти задекларовані в Положенні про порядок перезарахування результатів навчання у МНАУ. Процедура визнання результатів навчання здобутих у неформальній та інформальній освіті передбачає: подання заяви на ім'я ректора Університету; формування предметної комісії, проведення оцінювання наданих документів (сертифікати, свідоцтва тощо) з метою визнання результатів навчання. Університет може визнати результати навчання, здобуті у неформальній чи інформальній освіті в обсязі, що, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу кредитів ЄКТС передбачених ОП. За відповідною ОП вищевказані правила не застосовувалися через відсутність звернень учасників освітнього процесу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Рівень задоволеності студентів формами та методами навчання (85,6%) визначається через опитування, що проводиться 1 раз на рік і підтверджено на фокус-групі. Проте інформація щодо змісту дисциплін у силабусах є досить стилізованою як щодо опанування теоретичного матеріалу, так і характеризується відсутністю змісту щодо практичних чи лабораторних робіт, що не дає можливості повною мірою оцінити досягнення заявлених у ОП ПРН з врахуванням всього 30 % часу для самостійної роботи здобувачів.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

За допомогою особистого електронного кабінету, який створюється з моменту вступу до ЗВО, здобувач має змогу отримати інформацію про робочі програми дисциплін, силабуси, лекційні курси, методичні розробки для лабораторних і практичних занять та самостійної роботи. За посиланням «Силабуси дисциплін підготовки здобувачів вищої освіти "Біотехнології та біоінженерія" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» на сторінці Освітні програми та їх компоненти, навчальні плани (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-okr>) зміст силабусів відсутній. Силабуси дисциплін, що викладаються випусковою кафедрою, наведені на сторінці кафедри генетики, годівлі тварин та біотехнології (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/kaf-genetics/#1585652427795-34cab657-4aec>).

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Здобувачі вищої освіти за ОП приймають участь у роботі студентських наукових гуртків та Науково-творчого товариства молодих науковців, готують статті для публікації у наукових виданнях, беруть участь у фахових семінарах, міждисциплінарних конференціях і тренінгах. Для формування компетентностей успішного проведення досліджень та написання наукових робіт бакалаврам викладається дисципліна «Методи біотехнологічних досліджень».

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту освітніх компонентів здійснюється шляхом систематичного включення до змісту навчальних дисциплін результатів власних досліджень НПП, даних періодичної фахової літератури, дисертацій, монографій з бібліотечної бази та на підставі знань і умінь, здобутих викладачами, під час стажування у зарубіжних ЗВО та наукових установах; підвищення кваліфікації та стажування в наукових установах НААН та НАН України; стажування в інших закладах вищої освіти України та в умовах виробництва.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Міжнародна співпраця з питань передових технологій сільськогосподарського виробництва та біотехнологій реалізується відповідно до укладених договорів з науковими установами: Королівства Данія, Молдови, Казахстану, Республіки Білорусь, КНР, та ін. НПП та здобувачі вищої освіти університету мають вільний доступ до інформаційних ресурсів щодо міжнародних грантів та стипендіальних програм (<https://int.mnau.edu.ua/programs/>), до наукометричних баз Scopus та Web of Science Core Collection (https://lib.mnau.edu.ua/03_web_of_science_MNAU.htm).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 **Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти є зрозумілими, що забезпечує можливість студентам досягти певних результатів навчання. Форми та критерії оприлюднюються на офіційному сайті МНАУ.

5.2 **Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти. Графік поточних атестацій доводиться до відома здобувачів шляхом розміщення інформації на дошці оголошень біля деканату та на сайті університету на початку кожного семестру. Критерії оцінювання приведені як у Положенні про організацію освітнього процесу в МНАУ.

5.3 **Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Процедура проведення контрольних заходів, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок повторного проходження та оскарження результатів навчання контрольних заходів врегульовані положеннями МНАУ і у відкритому доступі на сайті університету та містять необхідну інформацію. За час провадження освітньої діяльності за ОПП конфліктних ситуацій не було.

5.4 **У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

У МНАУ розроблено ряд нормативних документів, щодо процедур дотримання академічної доброчесності: Кодекс академічної доброчесності, Кодекс корпоративної культури. Основним технологічним рішенням щодо дотримання процедури академічної доброчесності є перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат із використанням Unicheck та StrikePlagiarism.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 **Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання**

Академічна та професійна кваліфікація викладачів на ОП в цілому відповідає цілям та програмним результатам навчання.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою, але складно зробити висновок, щодо потрібного рівня їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП, а саме, за якими критеріями можливо зробити цю оцінку. Відсутня інформація щодо профілів викладачів та в наукометричних базах Web of Science, Scopus, пошуковій системі google scholar за якими можливо було б оцінити публікаційну активність викладачів, визначитися з їхнім індексом Хірша.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

За ОП залучаються роботодавці до організації та реалізації освітнього процесу: директора Державного науково-контрольного інституту біотехнології і штамів мікроорганізмів, доктора ветеринарних наук, професора, академіка НААН Головка А.М., директора ДП «Херсонська біофабрика» Терпецьку Т.О. та директора Миколаївської регіональної державної лабораторії Держпродспоживслужби Малає В.І.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

В ЗВО розроблений графік залучення професіоналів практиків до викладання за ОП. А сайті кафедри генетики, годівлі тварин та біотехнології наведена «Інформація щодо залучення до викладання лекційного матеріалу та ведення експрес-курсів провідними українськими та закордонними науковцями у I семестрі 2020-2021 н.р.» Інформації про залучення до викладання лекційного матеріалу та ведення експрес-курсів провідними українськими та закордонними науковцями у II семестрі 2020-2021 н.р. відсутня. У розділі «Графіки та розклади» у наявності інформація про організацію і проведення навчального процесу за I семестр і відсутня відповідна інформація за II семестр (https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/kaf-genetics/#header_graf).

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

МНАУ сприяє професійному розвитку викладачів, але складно визначитися на якому рівні проводиться ця робота. В самоаналізі вказано, що «НПП підвищують педагогічну та професійну майстерність не рідше одного разу за 5 років, як у вітчизняних та і закордонних освітньо-наукових закладах». Прикладів підвищення педагогічної та професійної майстерності у закордонних освітньо-наукових закладах не надано.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Система стимулювання професійної майстерності науково-педагогічного персоналу реалізується через відзначення грамотами і преміювання найбільш успішних працівників відповідно до Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом МНАУ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. У розпорядженні Університету навчально-науково-практичний центр, науковий парк, найбільша в південному регіоні країни бібліотека з сучасним інституційним репозитарієм. Для реалізації ОП використовується матеріально-технічна база власних лабораторій, філій кафедр: Миколаївської регіональної державної лабораторії Держпродспоживслужби, Миколаївського НДЕКЦ, ІТСР ім. М.Ф.Іванова «Асканія-Нова» та ін.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Заклад вищої освіти повністю забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище МНАУ є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. Освітнє середовище МНАУ полягає у створенні достойних умов мешкання в гуртожитках, можливості для соціальних активностей, творчої самореалізації, функціонування студентських сервісів (Центр працевлаштування випускників МНАУ), тощо.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП шляхом комунікації з кураторами, викладачами, працівниками деканату, представниками студентського самоврядування та профспілкових організацій, заступником декана з виховної роботи. Соціальна підтримка здобувачам вищої освіти надається шляхом надання академічних, іменних стипендій, матеріальної допомоги, на підставі «Порядку призначення і виплат стипендій здобувачам вищої освіти Миколаївського НАУ».

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В університеті забезпечено доступ до навчальних приміщень та гуртожитків для маломобільних груп населення. Вхід обладнано пандусами; зовнішні двері виготовлені з металопластику, за розмірами та формою відповідають встановленим вимогам – в нижній частині дверного полотна міститься протиударна смуга, оглядова панель – на висоті 0,9 м від рівня підлоги. Всі здобувачі мають доступ до оболонки Moodle, інституційного репозитарію. можливе навчання за індивідуальним планом чи графіком. Приклади застосування відповідних практик на ОП «Біотехнології та біоінженерія» на час проходження акредитації відсутні.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Доступність політики та процедур врегулювання конфліктних ситуацій для учасників освітнього процесу забезпечується можливістю звернення за електронною адресою rector@mnapu.edu.ua, письмово на ім'я Ректора або телефоном до відповідальної особи з питань запобігання та виявлення корупції. Постійно працює скринька довіри.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП регламентується чинним законодавством України та внутрішніми нормативними документами університету: «Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм у Миколаївському національному аграрному університеті» та «Положенням про проектні групи освітньої діяльності та групи забезпечення освітніх програм спеціальностей у Миколаївському НАУ». На сайті МНАУ відсутня інформація про ОП і навчальні плани попередніх років, за якими ще здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Відсутня інформація: про результати акредитаційної експертизи ОП «32471 Біотехнології та біоінженерія» рівня «магістр» у 2020 р., рекомендації НАЗЯВО щодо удосконалення навчального процесу та протоколи їх обговорення.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Локальний моніторинг ОП у 2020 році здійснювався членами робочої групи із залученням студентів III та IV курсів Косенко А. та Меньшакової Л, які висловили побажання змінити черговість вивчення дисциплін, зокрема дисципліну «Методи біотехнологічних досліджень» перенести на п'ятий семестр. Дана пропозиція буде врахована у проекті ОПП 2021 р. Залучення тільки двох здобувачів вищої освіти за ОП та повна відсутність інформації від студентів I та II курсів не вказує на те, що позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. Представники студентського самоврядування, через представництво у вчених радах університету та факультету, мають можливість прийняти участь у розгляді та затвердженні ОП. Але прикладів такої участі наведено не було.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Представники роботодавців запрошуються на засідання та науково-методичні семінари кафедри, на яких проводиться обговорення проєту ОП. Також систематично проводиться опитування роботодавців стосовно якості підготовки студентів, співпраці щодо удосконалення ОП та освітнього процесу.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В МНАУ діє Асоціація випускників, Центр працевлаштування випускників, куратори груп підтримують зв'язок з випускниками своїх академічних груп.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

За відсутності доступу до ОПП попередніх років не можна оцінити як ВСЗЯ реагувала на недоліки чи поширювала позитивні практики цієї чи інших ОПП закладу, бо у відомостях СО вказано тільки про виявлення недоліків не принципового характеру. Не зрозуміло в чому полягає проведена корекція змісту та структури ОК вибіркової складової. Крім того проф. Горбатенко І.Ю. є гарантом трьох ОПП різних рівнів за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія».

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЗВО враховані зауваження та пропозиції за результатами акредитаційної експертизи підготовки фахівців галузі знань 0514 – «Біотехнологія» рівня вищої освіти «Бакалавр» (2016 р.). Проте не показано зміни даної ОПП після затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» для першого (бакалаврського) рівня від 04.10.2018. ЗВО не показано як враховано зауваження і пропозиції, висловлені під час попередньої акредитації ОПП за цією ж спеціальністю другого рівня вищої освіти та при акредитації інших програм уже за новою процедурою, які носять інституційний характер і не враховано у даній ОПП та у проєкті ОПП для першого (бакалаврського) рівня 2021 р.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Планування, організація, регулювання та контроль за процесами та процедурами внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті здійснюється керівниками структурних підрозділів по вертикалі, яку очолює ректор, далі – проректори, керівники інститутів, декани, завідувачі кафедр та керівники інших структурних підрозділів, що забезпечує придатність, достатність і результативність системи менеджменту якості освітньої, наукової і інших видів діяльності Університету. Розподіл функціональних обов'язків, повноважень та прав цих підрозділів викладений у відповідних Положеннях, які розміщені на сайті МНАУ

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вони регулюються наступними документами: Статутом МНАУ (розділ 7); Правилами внутрішнього розпорядку МНАУ (розділ 3); Положенням про організацію освітнього процесу в МНАУ. Відсутня інформація про дотримання прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу під час реалізації ОП.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

У відповідному розділі самоаналізу наведено посилання на ОП, а не на проєкт, відсутні посилання на рецензії стейкхолдерів, протоколи заходів з обговорення пропозицій і зауважень до проєкту ОП.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті МНАУ оприлюднено тільки ОП 2020 р, тоді як навчання за ОП здійснюється з 2017 р. Відсутні силабуси «Обов'язкових компонент освітньої програми».

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

На сайті МНАУ повинні бути розміщені не тільки ОП 2020 р. а і попередніх років, за якими проводиться навчальний процес на 2, 3, 4 роках навчання. Рекомендовано оприлюднити, на сайті МНАУ, відомості про урахування студентоцентрированого підходу і позицій та потреб здобувачів вищої освіти за цією ОП. Обґрунтування унікальності ОП 23323 Біотехнології та біоінженерія потребує додаткового обґрунтування. Не зрозуміло, чим ОП МНАУ відрізняється від подібних ОП інших ЗВО України?

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Екзаменаційна сесія не може бути компонентом ОП (розділ 2.1 ОП). Рекомендовано не відокремлювати екзамени від освітніх компонентів. В структурно-логічній схемі необхідно відобразити логічну взаємопов'язаність освітніх компонентів. Рекомендовано конкретизувати, які освітні компоненти відповідають за кожен програмний результат навчання та визначити, як оцінити досягнення заявлених цілей та результатів навчання. Вибіркові компоненти ОП не повинні бути поділені на блоки. Рекомендовано привести розділ «Вибіркові компоненти ОП» у відповідність до «Положення про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти» МНАУ.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендовано активізувати роботу щодо розвитку неформальної, дуальної освіти та міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендовано додати інформацію у силабусах щодо практичних та/або лабораторних робіт. У розділі «Силабуси дисциплін підготовки здобувачів вищої освіти “Біотехнології та біоінженерія” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» на сторінці Освітні програми та їх компоненти, навчальні плани (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvprtsb/faculty-okr>) навести не перелік силабусів а їх текст.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендовано проводити роботу зі здобувачами вищої освіти з метою роз'яснення особливостей використання сервісів Unicheck і StrikePlagiarism.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендовано навести профілі викладачів в наукометричних базах Web of Science, Scopus, пошуковій системі Google Scholar для оцінки публікаційної активності викладачів, визначення їх індекса Хірша.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендовано запровадити практику анонімного опитування здобувачів вищої освіти з метою вирішення конфліктних ситуацій

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Відсутня інформація: про результати акредитаційної експертизи ОП «32471 Біотехнології та біоінженерія» рівня «магістр» у 2020 р., рекомендації НАЗЯВО щодо удосконалення навчального процесу за цією ОП та протоколи обговорення рекомендацій підрозділами МНАУ, про залучення випускників до оновлення ОП, про план дій з подальшого удосконалення ОП з урахуванням рекомендацій акредитаційної експертизи.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендовано розмістити на сайті МНАУ: проект ОП, рецензії стейкхолдерів на проект ОП, протоколи заходів з обговорення пропозицій і зауважень до проекту ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

АТАМАНЮК ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ